

**Trastorns de la Comunicació i del Llenguatge
Derivats del Dèficit Auditiu**

Codi: 43614
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4315497 Trastorns de la Comunicació i del Llenguatge	OT	0	2

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Cambra Verges

Correu electrònic: Cristina.Cambra@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

Si hi ha estudiants de fora de Catalunya no competents amb la llengua catalana, la docència es farà en castellà

Equip docent

Nuria Silvestre Benach

Carrasumada Serrano Pau

Equip docent extern a la UAB

Elisenda Roig

Jesús Valero

Josep Gou

Núria Rosich

Prerequisits

S'aconsella repassar els continguts del mòdul 6: *Actualització en trastorns específics de la comunicació i del llenguatge oral i escrit.*

Objectius

Ampliar la formació del professional de la logopèdia, oferint continguts teòrics i pràctics que possibilitin la seva qualificació i l'especialització en la investigació, diagnòstic i intervenció dels trastorns de la comunicació i del llenguatge derivats del dèficit auditiu, així com l'actualització en la investigació d'implants coclears i altres avenços tecnològics de suport a l'audició.

Competències

- Adequar i supervisar plans d'intervenció logopèdica, en funció de l'avaluació i de les variables individuals i socials concurrents, enfront de problemàtiques noves i complexes.
- Aplicar el mètode científic en la pràctica professional.
- Dissenyar i aplicar estratègies per intervenir des d'un enfocament biopsicosocial a fi de facilitar la inclusió social de les persones afectades per trastorns de la comunicació i del llenguatge.
- Mostrar habilitats de comunicació interpersonal i de maneig de les emocions per a una interacció efectiva amb els pacients, familiars i cuidadors en els processos d'identificació del problema, avaluació, comunicació del diagnòstic i intervenció i seguiment.

Resultats d'aprenentatge

1. Adequar el discurs a les competències lingüístiques i comunicatives de l'usuari amb dèficit auditiu i la seva família.
2. Conèixer i intervenir sobre els facilitadors i barreres de l'adhesió terapèutica de l'usuari amb dèficit auditiu.
3. Dissenyar estratègies d'intervenció logopèdica en l'àmbit dels trastorns de la comunicació i del llenguatge derivats del dèficit auditiu adaptades a l'especificitat de cada cas, atenent al context personal, familiar i social.
4. Dissenyar i aplicar estratègies de sensibilització i de canvi social per facilitar la inclusió de les persones afectades per trastorns de la comunicació i del llenguatge.
5. Dur a terme una revisió sistemàtica per sintetitzar la millor evidència científica disponible.
6. Elaborar i aplicar estratègies que dotin a la persona amb el risc d'exclusió social de recursos per afrontar les dificultats en els diferents contextos.
7. Establir els objectius de la intervenció logopèdica en l'àmbit dels trastorns de la comunicació i del llenguatge derivats del dèficit auditiu des d'una perspectiva interdisciplinària.
8. Identificar i seleccionar les estratègies d'intervenció logopèdica en l'àmbit dels trastorns de la comunicació i del llenguatge derivats del dèficit auditiu més adequades en cada cas, atenent al context personal, familiar i social.
9. Identificar les característiques de l'entorn familiar i social per determinar la seva influència en el procés d'intervenció en l'àmbit dels trastorns de la comunicació i del llenguatge derivats del dèficit auditiu.
10. Intervenir sobre les barreres i facilitadors que incideixen en els diferents contextos de la persona per facilitar la seva inclusió social.
11. Reconèixer els estats afectius i processos vivencials de l'usuari amb dèficit auditiu i la seva família.
12. Seleccionar de forma argumentada, sobre la base de criteris de quantitat i de qualitat, les fonts documentals pertinents per a l'objectiu de la recerca, l'avaluació o la intervenció logopèdica en el context dels trastorns de la comunicació i del llenguatge derivats del dèficit auditiu.

Continguts

1. Programació i adaptació de l'implant coclear: col·laboració audioprotetista-logopeda.
2. Prestacions tècniques dels actuals audiòfons digitals
3. Investigació i atenció a les criatures amb sordesa:
  - 3.1 Recerca sobre l'adquisició del llenguatge oral
  - 3.2 L'entorn familiar i social.
4. Investigació en teoria de la ment i les funcions executives en la adolescència.
5. Recerca sobre l'aprenentatge de les matemàtiques i interrelació amb la percepció visual.
6. Actualització en recerca sobre presbiacúcia.

Metodologia

La metodologia d'aquest mòdul inclou:

- Classes magistrals
- Anàlisi de casos pràctics
- Tutories per aclarir dubtes i per fer el seguiment del treball escrit
- Treball autònom: lectura d'articles i documents bibliogràfics, i redacció del treball

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	31,5	1,26	1, 2, 4, 6, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Anàlisi de casos pràctics i tutories	13,5	0,54	3, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Lectura d'articles i documents bibliogràfics, i redacció d'un treball	105	4,2	5, 12

Avaluació

L'avaluació d'aquest mòdul es farà a partir de tres evidències d'aprenentatge:

A) assistència a cadascuna de les sessions (7%);

B) un treball escrit individual a partir de la lectura d'articles científics sobre un dels continguts del programa del mòdul (43%);

C) un examen individual (50%).

Un/a estudiant que sols presenti una de les dues evidències d'aprenentatge (B ó C) constarà com a "no avaluable".

Assignatura superada: l'estudiant supera l'assignatura si obté una qualificació mínima de 5 punts (escala 0-10) com a nota mitjana de les tres evidències d'aprenentatge.

Prova de recuperació: Podran optar a realitzar alguna de les proves de recuperació aquell alumnat que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. L'estudiant pot optar a una recuperació de les 2 evidències d'aprenentatge no superades (l'evidència A no és recuperable) si la qualificació final de l'avaluació continuada és de 3,5 o superior (escala 0-10).

- Cal superar amb una puntuació igual o major a 5 punts cadascuna de les evidències d'aprenentatge a les quals l'estudiant es presenta en la recuperació.
- En el càlcul ponderat de la nota final s'incorporarà una puntuació de 5 punts per a cadascuna de les 2 evidències d'aprenentatge recuperades.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència a les sessions presencials	7%	0	0	5, 12

Examen individual	50%	0	0	1, 2, 8, 9, 11
Treball escrit individual	43%	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 10, 12

Bibliografia

- Abelló, P. et al. (2010) Presbiacusia. Exploración e intervención. Barcelona:Elsevier
- Batten, G., Oakes, P.M. y Alexander, T. (2013). Factors associated with social interactions between deaf children and their hearing peers: a systematic literature review. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 18 (4).
- Bruna, O., Roig, T., Puyuelo, M., Junqué, C. y Ruano, A. (2011). Rehabilitación neuropsicológica: intervención y práctica clínica. Barcelona: Elsevier-Masson.
- Cambra, C., Silvestre, N., i Leal, A. (2008). Comprehension of television messages by deaf students at various stages of education. *American Annals of the Deaf*, 153(5), 425-434.
- CSIC (2011) Informe sobre envejecimiento .
- Goberis,D.,Beams,D.Dalpes,M.,Abrisch,A.Baca,R. and Yoshinaga-Itano,Ch. (2012) The Missing link in Language Development of Deaf and Hard and Hearing Children: Pragmatic Language Development. *Seminars in Speech and Language* 33, (4) p.p.297-309
- Hull, R.H. (2009) Introduction to Aural Rehabilitation. Plural
- Lin, F. R., Yaffe, K., Xia, J., Qian-Le, X., Harris, T. B., Purchase-Helzner, E. y Simonsick, E. M. (2013). Hearing loss and cognitive decline in older adults. *JAMA Internal Medicine*, 173 (4), 293-299.
- Marschark,M., Morrison C., Lukomski, J., Borgna, G., i Convertino, C. (2013). Are deaf students visual learners?. *Learning and individual differences*, 25, 156-162.
- Millán-Calenti, J.C., Maseda, A., Rochette, S. i García-Monasterio, I. (2011). Relación entre el déficit sensorial auditivo y depresión en personas mayores: Revisión de la literatura. *Revista española de Geriátria y Gerontología*, 46(1), 30-35.
- Moreno-Torres,I., Cid,M.M.,Santana,R. & Ramos,A. (2011) Estimulación temprana y desarrollo lingüístico en niños sordos con implante coclear: El primer año de experiencia auditiva *Revista de Investigación enLogopedia* 1, 56-75
- Nicholas,J.G.& Geers,A.E. (2006) Effects of Early Auditory Experience on the Spoken Language of Deaf Children at 3 Years of Age. *Ear Hear* 27, (3) 286-298
- Peterson, C (2016) Empathy and Theory of Mind in deaf and Hearing Children. *Journal of deaf studies and deaf education*, 21 (2) 141-147
- Rosich, N.; Núñez, J.M.; Fernández del Campo, J.E. (1996): *Matemáticas y deficiencia sensorial*. Madrid.Síntesis.
- Rosich, N. ; Serrano, C. (1998): " Las adquisiciones escolares: el aprendizaje matemático". En (Coord.Silvestre, N.) Sordera. Comunicación y aprendizaje. Madrid. Masson, pp. 133-141.
- Rosich, N., Giménez, J., Latorre, R.M., Muria, S. (2006). Diversidad y geometría en la ESO. El caso de alumnado deficiente auditivo. *Contextos Educativos. Revista de Educación*. 8(9), 51-68.
- Silvestre,N. & Laborda,C. (2006) Los inicios de la comunicación y la adquisición del lenguaje oral en el alumnado con sordera En Víctor Acosta La Sordera desde la diversidad cultural y lingüística Construyendo centros inclusivos en la educación del alumnado con sordera. Masson Barcelona p.p. 83-114
- Silvestre,N. (2010) Les famílies que tenen criatures amb necessitats educatives específiques: Las famílies oïdores que tenen criatures sordes. *Educar* 45, 99 -115
- Tye-Murray, N. (2004) *Foundations of Aural Rehabilitation*. New York:Thomson.
- Valero-Garcia, J.; Bruna, O. & Signo, S. (2012) Envelliment i comunicació: interrelació entre els factors auditius, cognitius i emocionals.*Revista Aloma*. 30 (1) 53-66.
- Valero-Garcia, J.; Vila-Rovira, JM.; Porteiro, M.; Talleda, N.; Catalá, M. y Millet, N (2016)Valor predictivo de la Escala ADDA en la detección de la pérdida auditiva en personas mayores hospitalizadas. *Revista de Logopedia, Audiología y Foniátria*. 36, 135-141.
- Wang, Y., Trezek, B.J., Luckner, J.L. Paul, P.V. (2008). The Role of Phonology and Phonologically Related Skills in Reading Instruction for Students Who are Deaf or Hard of Hearing *American Annals of the Deaf*, 153 (4), 396-407
- Ziv,M.,Most,T,Cohen, S. (2013) Understanding of Emotions and False Beliefs among hearing children versus Deaf Children. *Journal of Deaf Studies of Education* 18:2 p.p. 161-174.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA:

AAVV (2013) Manual básico de formación especializada sobre discapacidad auditiva. Madrid:Fiapas. 5ª ed.
http://www.fiapas.es/FIAPAS/informacion_d.html

AAVV (2012) Sordera infantil. Del diagnóstico precoz a la inclusión educativa. Madrid: Fiapas. 2ª ed.
http://www.fiapas.es/FIAPAS/informacion_d.html

Calvo, et al. Mi hijo tiene una pérdida auditiva. Audífonos e implantes cocleares. Guía para padres. Programa Infantil Phonak

Llombart, C. Tinc un/a alumne/a sord/a a l'aula.